

**ԼԻԲԱՆԱՆԻ ՄՈՒԹԱՍԱՐԻՖՈՒԹՅՈՒՆԸ ԿԱԶՄԱՎՈՐՄԱՆ
ԵՐՁԱՆՈՒՄ (1861-1868 ԹԹ.)**

Լիբանանի ինքնավարության ավադույթները սկսել են ձևավորվել դեռևս Մաան և Շիհաբ տոհմերի ամիրների կառավարման շրջանում (1516-1842 թթ.)¹: Լիբանանի ամիրները հանդիսանում էին սուլթանի անմիջական և կիսանկախ վասալները, սակայն իրականում նրանք իրենց տիրույթների սահմաններում գրեթե ինքնիշխան էին²:

Լիբանանյան կիսանկախ ամիրայության ձևավորման հենց սկզբից օսմանյան իշխանությունները մշտապես միջամտում էին նրա ներքին գործերին՝ լիբանանյան ամիրայությունը վերացնելու և օսմանյան անմիջական կառավարում հաստատելու համար: Ամիրայության ներքին գործերին միջամտելու հարցում պակաս դերակատարություն չունեցան նաև եվրոպական տերությունները: Հատկապես Ֆրանսիայի և Անգլիայի միջև թեժ պայքար սկսվեց կայսրության արաբական տիրույթների համար: Նրանք հետզհետե ամրապնդեցին իրենց քաղաքական ու տնտեսական դիրքերը կայսրության տարածքում: Օսմանյան իշխանությունների, ինչպես նաև Անգլիայի և Ֆրանսիայի միջամտությունն անկայունացնում էր կրոնական բազմազանությամբ աչքի ընկնող Լիբանանյան ամիրայությունում տիրող իրավիճակը: Ի վերջո այս ամենը հանգեցրեց դաժան արյունահեղության քրիստոնեական և մուսուլմանական համայնքների՝ հիմնականում մարոնիների և դրուզների միջև:

19-րդ դարի ընթացքում Լեռնալիբանանի համայնքային խնդիրները սերտորեն միահյուսվեցին եվրոպական տերությունների քաղաքականության հետ: Ֆրանսիան, որ ձգտում էր ամրապնդել կաթոլիկների ազդեցությունը Օսմանյան կայսրության տարածքում,

¹ Այս մասին մանրամասն տե՛ս Հովհաննիսյան Ն., Արաբական երկրների պատմություն, հ. II, Երևան, 2004, էջ 78-88, 267-292:

² Նաջարյան Ե., Լիբանանը XVIII դարի վերջին և XIX դարի առաջին կեսին, Երևան, 1985, էջ 73:

սերտ հարաբերություններ հաստատեց մարոնիների հետ: Ի հակադրություն դրան՝ Մեծ Բրիտանիան սկսեց հովանավորել դրուզներին, Ռուսաստանը՝ հույն ուղղափառներին³:

Լիբանանի մարոնիների և դրուզների միջև կրոնական անհանդուրժողականությունը սաստկացավ նաև Մուհամմեդ Ալիի տիրապետության շրջանում քրիստոնյաներին շնորհված արտոնությունների պատճառով: Ի վերջո այդ լարվածությունը 1841 թ. հանգեցրեց միջհամայնքային արյունահեղության, որի հետևանքով էլ գահընկեց եղավ Լիբանանյան ամիրայության վերջին ամիր Բաշիր 3-րդը: 1842 թ. վերացվեց Լիբանանի կիսանկախ ամիրայությունը և մտցվեց օսմանյան ուղղակի կառավարում, որին դեմ էին եվրոպական տերությունները⁴:

1842 թ. մայիսի 27-ին Օսմանյան կայսրության արտաքին գործերի նախարարությունում տեղի ունեցած համաժողովի ընթացքում, որին մասնակցում էին հինգ տերությունների (Ֆրանսիա, Մեծ Բրիտանիա, Պրուսիա, Ավստրիա, Ռուսաստան) ներկայացուցիչները, պայմանավորվածություն ձեռք բերվեց, Լիբանանը բաժանել երկու՝ քրիստոնեական և դրուզական կայմակամությունների⁵:

Սոցիալական, տնտեսական և քաղաքական լարվածությունը Լեռնալիբանանի խառը բնակչությամբ շրջաններում 1840-1850-ական թվականներին ժամանակ առ ժամանակ վեր էր ածվում համայնքային բախումների, որոնք ավելի լուրջ բնույթ ստացան 1860 թ. գարնանը: Մայիսի վերջին այստեղ քաղաքացիական կոիվներ սկսվեցին: 1860 թ. մայիսի վերջից մինչև հուլիսի սկիզբը Լիբանանի տարբեր բնակավայրերում դրուզները քրիստոնյա բնակչության կոտորածներ իրականացրեցին: Լիբանանում գտնվող թուրքական ուժերը ոչինչ չձեռնարկեցին քրիստոնյա բնակչությանը պաշտպանելու համար⁶:

³ Harris W., *Faces of Lebanon: sects, wars and global extensions*, Princeton, 1997, p. 34.

⁴ Բաշիր 3-րդի կառավարման շրջանի և 1841-42 թթ. իրադարձությունների մասին մանրամասն տե՛ս Poujoulat B., *La vérité sur la Syrie et l'expédition française*, Gaume frères et Duprey, Paris, 1861, pp. 273-276.

⁵ Spagnolo J., *France and Ottoman Lebanon 1861-1914*, London, 1977, pp. 15-16.

⁶ Rochmonteix C. de, *Le Liban et l'expédition française en Syrie (1860-1861)*, Documents inédits du Général A. Ducrot, A. Picard, Paris, 1921, pp. 31-54.

Այս իրադարձություններն առիթ հանդիսացան Ֆրանսիայի՝ Լիբանան ներխուժման համար: Մինչ այդ օսմանյան կառավարությունը միջոցառումներ ձեռնարկեց մի քանի հանցագործների պատժելու և Եվրոպային ցույց տալու համար, որ իրավիճակն արդեն վերահսկվում է: Այդ նպատակով հուլիսի 17-ին Բ. դուռը զորք ուղարկեց Բեյրութ՝ օսմանյան նախարար, հայտնի բարեփոխիչ Ֆուադ փաշայի գլխավորությամբ: Նրան անսահմանափակ իշխանություն էր տրվել կարգ ու կանոնը վերականգնելու և մեղավորներին պատժելու համար⁷:

1860 թ. հոկտեմբերի 5-ին միջազգային հանձնաժողովն իր աշխատանքներն սկսեց Բեյրութում, որի ընթացքում պետք է վճիռ կայացվեր և՛ Սիրիայի, և՛ Լիբանանի ապագա կարգավիճակների վերաբերյալ: Լեռնալիբանանի կարգավիճակի վերաբերյալ հիմնական սահմանադրական փաստաթուղթն ստորագրվեց 1861 թ. հունիսի 9-ին⁸: «Լիբանան լեռան վերակազմավորման ռեզլամենտը» (կանոնադրություն), որով Լեռնալիբանանին տրվում էր հատուկ կարգավիճակ Օսմանյան կայսրության կազմում, պատմագրությանը հայտնի է որպես «Օրգանական ստատուտ»: Ընդհանուր առմամբ Կանոնադրությունը բաղկացած էր 17 հոդվածից⁹:

Տերությունները կարող էին միջամտել Լեռնալիբանանի գործերին միայն կառավարիչ նշանակելիս, այն էլ մեկը մյուսի հետ համաձայնության գալու դեպքում միայն: Կառավարչի մանդատը լրանալուց երեք ամիս առաջ Բ. դուռը և տերությունների ներկայացուցիչները պետք է համաձայնության գային հաջորդ կառավարչի թեկնածության շուրջ: Լեռնալիբանանը կառավարելու էր Բ. դռան նշանակած և ուղղակիորեն նրան ենթարկվող քրիստոնյա կառավարիչը (արաբ. մուֆասսարիֆ), որի կառավարման ժամկետը

⁷ Edwards R., La Syrie, Amyot, Paris, 1862, p. 206.

⁸ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 36-41:

⁹ 1861 թ. Կանոնադրության հոդվածները և կից արձանագրությունն ամբողջությամբ տե՛ս Archives diplomatiques: recueil de diplomatie et d'histoire, 1861/07 (T3)-1861/09, pp. 313-318, Amyot, Paris.

սահմանվեց երեք տարով: Նա օժտված էր լինելու գործադիր իշխանության բոլոր լիազորություններով. Լեռնալիբանանի ամբողջ տարածքում հսկելու էր կարգ ու կանոնի, հասարակական անվտանգության պահպանմանը, գանձելու էր տուրքերը, նրա պատասխանատվության ներքո և սուլթանից ստացած իշխանության ուժով նշանակելու էր վարչական պաշտոնյաներին, հաստատելու էր դատավորներին, հրավիրելու և նախագահելու էր Վարչական կենտրոնական խորհրդի նիստերը, հաստատելու դատարանների՝ օրենքով սահմանած բոլոր վճիռները: Լեռնալիբանանի համայնքներից յուրաքանչյուրը կառավարչի մոտ ունենալու էր իր ներկայացուցիչը, որին նշանակելու էին համապատասխան համայնքի առաջնորդները: Ստեղծվելու էր Կենտրոնական վարչական խորհուրդ՝ կազմված 12 անդամներից, որոնք ներկայացնելու էին Լեռնալիբանանի համայնքները՝ 2 մարոնի, 2 դրուզ, 2 հույն կաթոլիկ, 2 հույն ուղղափառ, 2 մթուալի (շիա) և 2 սուննի մուսուլման, որոնց պարտականությունն էր լինելու բաշխել հարկերը, վերահսկել եկամուտների ու ծախսերի տնօրինումը և կարծիք հայտնել բոլոր այն հարցերի շուրջ, որոնք կառավարիչը կներկայացներ նրանց քննարկմանը¹⁰:

Ըստ կանոնադրության՝ Լեռնալիբանանը բաժանվելու էր 6 վարչական շրջանների, որոնք ղեկավարելու էին մութասարիֆի կողմից նշանակված մուդիրները: Կարգ ու կանոնի պահպանման համար ստեղծվելու էին ոստիկանական ուժեր, որոնք կազմվելու էին կամավորության հիմունքներով¹¹: Կանոնադրությամբ վերացվում էին ավատատերերի վարչական և դատական իրավունքներն ու առանձնաշնորհները¹²:

Կանոնադրությանն առնչվող արձանագրության մեջ լրացուցիչ ընդգծվում էր, որ Բեյրութ-Դամասկոս մեծ ճանապարհի

¹⁰ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 41-43:

¹¹ Nantet J., Histoire du Liban, Téqui, Paris, 1989, p. 199.

¹² Qubain F.I., Crisis in Lebanon, The Middle East Institute, Washington D.C., 1961, p. 13.

անվտանգությունն ու ազատությունը մշտապես ապահովելու համար Բ. դուռը այդ ճանապարհին հաստատելու է հսկիչ զորակայան¹³:

Հանձնաժողովի քննարկումների ընթացքում անհամաձայնություններ առաջացան կառավարչի նշանակման հարցի շուրջ: Ի վերջո տերությունների ներկայացուցիչները համաձայնության եկան կաթոլիկ կառավարչի թեկնածության շուրջ՝ բացառելով մարոնիներին: Լեռնալիբանանի կառավարիչ նշանակվեց հայ կաթոլիկ և օսմանյան բարձրաստիճան պաշտոնյա Դաուդ էֆենդին՝ (Կարապետ Արթին Դաուդյան), որին տրվեց մուշիրի աստիճան և փաշայի տիտղոս¹⁴:

Դաուդ փաշան 1861 թ. հուլիսի 4-ին ժամանեց Լիբանան: Լեռնալիբանանի նորանշանակ կառավարիչը սառն ընդունելության արժանացավ հատկապես քրիստոնյաների կողմից: Կաթոլիկ և ուղղափառ հոյները թշնամանքով ընդունեցին Դաուդ փաշայի նշանակումը, որովհետև նա հայ էր: Հայերը հոյների մշտական մրցակիցներն էին օսմանյան կառավարությունում: Լեռնալիբանանի հոյները չէին կարծում, որ հայ կառավարիչը կկարողանար վերականգնել արդարությունը Լեռնալիբանանում և կարգ ու կանոն հաստատել այնտեղ: Մարոնիներն ավելի վատ էին տրամադրված Դաուդ փաշայի հանդեպ: Նրանք պահանջում էին, որ կառավարիչը լինի մարոնի: Մարոնի հոգևորականությունը, որը մեծ ազդեցություն ուներ Լեռնալիբանանում, նույնպես դժգոհ էր Դաուդ փաշայի նշանակումից: Հոգևորականներն անհանգստանում էին, որ կառավարիչը կարող էր թուլացնել իրենց դիրքերը: Այս առումով Դաուդ փաշան դժվարությունների ունեցավ հատկապես երկրի հյուսիսային մարոնիաբնակ շրջաններում, որտեղ տիրապետող դիրքեր ուներ մարոնիական եկեղեցին: Լեռնալիբանանի հյուսիսում Կանոնադրությունը չընդունեցին, և Յուսուֆ Քարամը դարձավ դժգոհ մարոնիների խոսնակը: 1860 թ. մարոնիադրուզական

¹³ Archives diplomatiques: recueil de diplomatie et d'histoire, 1861/07 (T3)-1861/09, p. 318.

¹⁴ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 41:

հակամարտության ընթացքում նա էր կազմակերպել քրիստոնյաների պաշտպանությունը և բավականին մեծ հեղինակություն էր ձեռք բերել: Քարամը լավ հարաբերություններ ուներ Ֆուադ փաշայի, Բրիտանիայի դիվանագիտական ներկայացուցիչների, ինչպես նաև Ֆրանսիական արշավախմբի որոշ սպաների հետ: Արդյունքում նա նշանակվեց հյուսիսային շրջանի ժամանակավոր կայմակամ (շրջանի կառավարիչ)¹⁵:

Չնայած իր դեմ ձևավորված ընդդիմությանը՝ Դաուդ փաշան անցավ վարչակազմի ձևավորմանը: Կառավարիչը Քարամին ևս պաշտոն առաջարկեց: Յուսուֆ Քարամը տվեց իր համաձայնությունը, սակայն մի քանի օր անց հրաժարվեց: Նա հույս ուներ, որ ի վերջո Դաուդը կձախողվի և ֆրանսիացիները կհասնեն նրան, որ մոթասարիֆի պաշտոնում կնշանակվի լիբանանցի: Դաուդը գիտակցում էր, որ առանց արտաքին միջամտության չի կարող դուրս գալ ստեղծված իրավիճակից: Կառավարիչը դիմեց Ֆուադ փաշայի օգնությանը: Միջազգային հանձնաժողովը հաստատեց Ֆուադ փաշայի՝ Քարամին Կ. Պոլիս արտաքսելու որոշումը¹⁶:

Դաուդ փաշայի կառավարման եռամյա ժամկետի ավարտին՝ 1863 թ. աշնանը, տերությունները պետք է քննարկեին նրա հետագա ճակատագիրը: Դաուդ փաշան առաջարկեց փոփոխություններ կատարել Կանոնադրության մեջ, որը թույլ կտար ուժեղացնել մոթասարիֆի իշխանությունը:

1864 թ. սեպտեմբերի 6-ին Դաուդ փաշան հինգ տարի ժամկետով վերանշանակվեց Լեռնալիբանանի կառավարիչ: Տերությունների դիվանագիտական ներկայացուցիչները քննարկեցին և վավերացրեցին մոթասարիֆի առաջարկած փոփոխությունները: Կանոնադրության մեջ կատարված փոփոխությունները թուլացրեցին

¹⁵ Նույն տեղում, էջ 54-58:

¹⁶ Nantet J., նշվ. աշխ., էջ 202-204:

տարբեր կրոնական համայնքների առաջնորդների դիրքերը և ամբողջ իշխանությունը կենտրոնացրեցին մոֆասարիֆի ձեռքերում¹⁷:

Կանոնադրության մեջ կատարված փոփոխությունները և Դաուդ փաշայի վերանշանակումը, թվում էր, կապահովեին Լիբանանի քաղաքական կայունությունը, սակայն Դաուդը դեռ ստիպված էր պայքարել մարոնի բարձրաստիճան հոգևորականության դեմ: Մարոնիների պատրիարք Մասադը մեղադրում էր Դաուդին, որ վերջինս վիրավորում էր բարձրագույն հոգևորականությանը՝ թույլ չտալով նրան մասնակցել Լեռնայի լեռնաքանակի կառավարմանը: Պատրիարքը չէր ներում մոֆասարիֆին նաև Յուսուֆ Քարամին աքսորելու համար¹⁸:

1864 թ. աշնանը Ֆրանսիայի արտգործնախարարությունը մտադիր էր բանակցություններ սկսել Քարամին աքսորից վերադարձնելու համար: Դաուդը և Ֆրանսիայի հյուպատոս Ուտրեյը պնդում էին, որ Քարամն աքսորից պետք է վերադառնա պայմանով, որ պատասխանատու պաշտոն զբաղեցնի մոֆասարիֆությունում, որով հնարավոր կլիներ կանխել նրա ներքաշումը նոր խռովությունների կազմակերպման մեջ: Քարամը հրաժարվեց ընդունել այս նախապայմանը: 1864 թ. նոյեմբերին նա վերադարձավ Տրիպոլի, սակայն մերժեց մոֆասարիֆի հրավերը՝ Բեյթ ալ-Դին գնալու: 1865 թ. հունվարի 26-ին Դաուդ փաշան իր հրաժարականը ներկայացրեց՝ հայտարարելով, որ ցանկություն չունի գլխավորելու լիբանանյան հերթական արյունահեղությունը: Ֆրանսիան և Անգլիան պայմանավորվեցին միասին գործել կանխելու համար խռովության բռնկումը¹⁹:

1866 թ. հունվարի 2-ին տեղեկանալով, որ Յուսուֆ Քարամը իր կողմնակիցների հետ պատրաստվում է հարձակում գործել, Դաուդը

¹⁷ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 83-91:

¹⁸ Նույն տեղում, էջ 97:

¹⁹ Annuaire des deux mondes: histoire générale des divers états, 1864 (T 13)-1865, Revue des Deux Mondes, Paris, p. 611.

լրացուցիչ օսմանյան զորքեր խնդրեց, որոնք դրվեցին նրա տրամադրության տակ՝ համաձայն Կանոնադրության 14-րդ հոդվածի²⁰։ Թուրքական զորքերի մուտքը Լեռնալիբանան ավելացրեց մուֆասարիֆի իշխանության դեմ ձևավորված դժգոհությունը։ Բնակչությունը հրաժարվեց վճարել հարկերը, ձևավորվեցին զինված խմբեր։ 1866 թ. փետրվարին Սիրիայում օսմանյան ուժերի հրամանատար Դարվիշ փաշայի զորքն առանց մեծ դժվարության գրավեց Քարամի գյուղը՝ Իհդինը։ Քարամը և իր փոքր ջոկատը հազիվ փրկվեցին գերի ընկնելուց։ Նա կարողացավ փախչել և թաքնվել։ Որոշ ժամանակ անց՝ 1866 թ. վերջին, նա կրկին հայտնվեց Իհդինում և փորձեց ապստամբության դրոշ բարձրացնել։ Սակայն նրա բոլոր կողմնակիցները լքեցին նրան։ Այդ ամենից հետո մեկ ամսվա ընթացքում Դաուդը կարողացավ օսմանյան զորքերը դուրս բերել Լեռնալիբանանից²¹։

Ֆրանսիայի նոր արտգործնախարար Մուստիեն, որ փոխարինել էր Դրույեն դը Լյուիսին, հրահանգեց Ստամբուլում Ֆրանսիայի դեսպան Բուրբին համոզել Քարամին հեռանալ Ալժիր։ Հունվարի 31-ին Քարամը ֆրանսիական ռազմանավով հեռացավ Ալժիր²²։

Դաուդը նպատակ ուներ Լիբանանի տարածքն ընդարձակելու՝ մուֆասարիֆության մեջ ընդգրկելով Բիկաայի բերրի հարթավայրը։ 1865 թ. Դաուդ փաշան հասավ նրան, որ Բիկաայի հարթավայրի՝ Լեռնալիբանանին սահմանակից արևմտյան մասը, որը հիմնականում բնակեցված էր քրիստոնյաներով, անջատվեց Դամասկոսի վիլայեթից և միավորվեց Լեռնալիբանանին։ Այն չընդգրկվեց Լեռնալիբանանի ինքնավար նահանգի կազմում, այլ պարզապես դրվեց Դաուդ փաշայի կառավարման ներքո։ Այս տարածքի կառավարումը մուֆասարիֆի առաջարկությամբ հանձնվեց Բ. դռան կողմից նշանակված

²⁰ Tarhini M. A., al-Usas al-tarikhiyya li nizam Lubnan al-taifi, Dar al-Afaq, Beirut, 1981, p. 248.

²¹ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 105-107։

²² Annuaire des deux monde: histoire générale des divers états, 1866 (T 14) - 1867, p. 564.

փոխնահանգապետին: Սա շատ կարևոր էր մոթասարիֆությունը մթերքով ապահովելու համար²³:

Մոթասարիֆի և ֆրանսիական կառավարության միջև այս ժամանակահատվածում կար փոխադարձ վստահություն: Ֆրանսիայի դեսպան Բուրեն Ստամբուլում բանակցություններ էր սկսել Դաուդին Լեռնալիբանանի կառավարչի պաշտոնում վերանշանակելու ուղղությամբ: Սակայն 1868 թ. ապրիլի 22-ին Դաուդը վերադարձավ Ստամբուլ և երկրորդ անգամ սպառնաց հրաժարական տալ: Նա դժգոհում էր ֆինանսական դժվարություններից: Դաուդը շարունակում էր պնդել Լեռնալիբանանի մոթասարիֆության սահմաններն ընդարձակելու անհրաժեշտության մասին, որը նրան ավելի կենսունակ միավոր կդարձներ²⁴:

Օսմանյան կառավարությունը, զգուշանալով Դաուդի տարածքային հավակնություններից և լիբանանյան հարցի աշխուժացման նոր հնարավորությունից, արագացրեց նոր մոթասարիֆի նշանակումը: 1868 թ. հուլիսի 27-ին դեսպանների կոնֆերանսը մոթասարիֆի պաշտոնում հաստատեց Ֆրանկո Քուսային: Այս անգամ արձանագրության տակ ստորագրեց նաև Ստամբուլում Իտալիայի դեսպանը: Լիբանանի վերահսկողության հարցում Իտալիան ստացավ նույն իրավունքները, ինչ մյուս հինգ տերությունները²⁵:

Լեռնալիբանանի մոթասարիֆության կազմավորման մեջ նշանակալից դեր ունեցավ առաջին մոթասարիֆը, ով, համաձայն Կանոնադրության, ոչ միայն պետք է ձևավորեր վարչական մարմիններ, ոստիկանական ուժեր, հաշտեցներ Լեռնալիբանանի թշնամացած կրոնական համայնքներին, պահպաներ հավասարակշռությունն այդ համայնքների միջև, այլև ստիպված էր քախվել տեղի ավանդական ուժերի՝ մարոնի եկեղեցու և

²³ Նույն տեղում, էջ 502:

²⁴ Spagnolo J., նշվ. աշխ., էջ 115-116:

²⁵ Affaires étrangères, documents diplomatiques (Annuel), 1869 (N 11), Imprimerie Imériale, Paris, pp. 135-136.

ազնվականության հետ, ովքեր հրաժարվում էին ընդունել և՛, Կանոնադրությունը և՛ ոչ տեղաբնակ կառավարչին, ում ներկայությունը թուլացնում էր իրենց ազդեցությունը Լեռնալիբանանում:

1861 թ. Կանոնադրությամբ Լեռնալիբանանը լայն ինքնավարություն էր ստացել և շահեկանորեն առանձնանում էր իրեն շրջապատող մյուս նահանգներից, որոնք գտնվում էին Օսմանյան կայսրության տիրապետության ներքո: «Օրգանական ստատուտի» շնորհիվ Լեռնալիբանանը շարունակեց տևական խաղաղության մեջ գտնվել (1861-1915 թթ.): Կանոնադրությունը և 1864 թ. նրա վերափոխված տարբերակը հիմք դրեցին Լիբանանում համամասնական ներկայացուցչության ավանդույթի ձևավորմանը:

ASTGHİK YEGHOYAN

MUTASARIFIYYA OF MOUNT LEBANON IN FORMATIVE PERIOD, 1861-1868

The article is devoted to the research of formative period of the autonomous regime in Mount Libanon. The regime was set up after the civil war of 1860. There are described the conditions under which it occurred.

An international protocol signed on June 9, 1861 and ratified the "Reglement for the reorganization of Mount Lebanon". The Reglement of 1861 and his revised version of 1864 remained the basic document according to which Mount Lebanon's autonomous government was constructed and run during the mutasarifiyya period (1861-1915).